

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

30. května 2006 *

Ve věci C-459/03,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článků 226 ES a 141 AE, podaná dne 30. října 2003,

Komise Evropských společenství, zastoupená P. J. Kuijperem a B. Martenczukem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

podporovaná:

Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska, zastoupeným C. Jackson a C. Gibbs jako zmocněnkyněmi, ve spolupráci s R. Plenderem, QC, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

vedlejším účastníkem,

* Jednací jazyk: angličtina.

proti

Irsku, zastoupenému R. Bradym a D. O'Haganem jako zmocněnci, ve spolupráci s P. Sreenanem a E. Fitzsimonsem, SC, P. Sandsem, QC, a N. Hyland, BL, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovanému,

podporovanému:

Švédským královstvím, zastoupeným K. Wistrand, jako zmocněnkyní,

vedlejším účastníkem,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann, C. W. A. Timmermans (zpravodaj) a J. Malenovský, předsedové senátů, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič, J. Klučka, U. Lohmus a E. Levits, soudci,

generální advokát: M. Póiaras Maduro,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 8. listopadu 2005,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 18. ledna 2006,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Irsko tím, že zahájilo řízení k vyřešení sporů proti Spojenému království Velké Británie a Severního Irska v rámci Úmluvy Organizace Spojených národů o mořském právu (dále jen „Úmluva“), pokud jde o továrnu MOX umístěnou v Sellafield (Spojené království), nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článků 10 ES, 292 ES, 192 AE a 193 AE.

Právní rámec

- 2 Úmluva, podepsaná dne 10. prosince 1982 v Montego Bay (Jamajka), nabyla účinnosti dne 16. listopadu 1994.

3 Úmluva byla jménem Evropského společenství schválena rozhodnutím Rady 98/392/ES ze dne 23. března 1998 (Úř. věst. L 179, s. 1; Zvl. vyd. 04/03, s. 260). Byla rovněž ratifikována všemi členskými státy Evropské unie.

4 Při ratifikaci Úmluvy Irskem dne 21. června 1996 učinil tento členský stát následující prohlášení:

„Irsko připomíná, že jakožto člen Evropského společenství přeneslo na Společenství své pravomoci, pokud jde o některé otázky upravené Úmluvou. Podrobné prohlášení o povaze a rozsahu pravomocí přenesených na Společenství bude učiněno ve stanovené lhůtě v souladu s ustanoveními přílohy IX Úmluvy.“

5 První právní východisko rozhodnutí 98/392 zní takto:

„s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na články 43, 113 a čl. 130 odst. 1, ve spojení s první větou čl. 228 odst. 2 a druhým pododstavcem čl. 228 odst. 3 této smlouvy.“

6 Body 3, 5 a 6 odůvodnění uvedeného rozhodnutí uvádí:

„vzhledem k tomu, že podmínky pro založení listiny formálního potvrzení [listiny o formálním potvrzení] Společenstvím podle čl. 3 přílohy IX úmluvy, uvedené v čl. 4 odst. 4 prováděcí dohody, jsou splněny

[...]

vzhledem k tomu, že se doporučuje úmluvu [...] schválit, aby se Společenství v rámci své pravomoci mohlo stát smluvní stranou [její stranou];

vzhledem k tomu, že Společenství musí společně s listinou o formálním potvrzení uložit prohlášení, ve kterém se uvedou podrobně záležitosti [oblasti] upravované úmluvou a [...] pro které jej jeho členské státy pověří svou pravomocí [a pro které na něj jeho členské státy přenesly pravomoc] [...]"

7 Článek 1 rozhodnutí 98/392 stanoví:

„1. Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu a Dohoda o provedení části XI Úmluvy o mořském právu se jménem Evropského společenství potvrzují [schvalují].

2. Znění úmluvy a znění prováděcí dohody jsou uvedena v příloze I.

3. Společenství uloží svou listinu o formálním potvrzení, která je uvedena v příloze II, u generálního tajemníka Spojených národů. Ta obsahuje prohlášení o pravomoci a prohlášení podle článku 310 úmluvy.“

- 8 Podle prohlášení o pravomoci uvedeného v čl. 1 odst. 3 uvedeného rozhodnutí (dále jen „prohlášení o pravomoci Společenství“):

„Prohlášení o pravomoci Evropského společenství pokud jde o oblasti upravené Úmluvou Organizace spojených národů o mořském právu ze dne 10. prosince 1982 a Dohodu ze dne 28. července 1994 o provádění části XI této úmluvy

(Prohlášení učiněné podle čl. 5 odst. 1 přílohy IX úmluvy a čl. 4 odst. 4 dohody)

Článek 5 odst. 1 přílohy IX Úmluvy Organizace Spojených národů o mořském právu stanoví, že listina mezinárodní organizace o formálním schválení [potvrzení] má obsahovat prohlášení určující záležitosti [oblasti] upravované touto úmluvou, pro které byla převedena pravomoc na organizaci jejími členskými státy, které jsou stranami úmluvy [...]

[...]

Evropská společenství byla vytvořena [založena] Pařížskou smlouvou (ESUO) a Římskou smlouvou (EHS a Euratom) podepsanými dne 18. dubna 1951 a dne 25. března 1957 v uvedeném pořadí. [...] [Tyto smlouvy] byly pozměněny Smlouvou o Evropské unii, která byla podepsána v Maastrichtu dne 7. února 1992 [...].

[...]

V souladu s výše uvedenými ustanoveními toto prohlášení uvádí pravomoci, které členské státy převedly podle smluv na Společenství v záležitostech [oblastech] upravovaných úmluvou [...]

[...]

Společenství má u některých záležitostí [oblastí] výhradní [výlučnou] pravomoc a u některých jiných záležitostí [oblastí] sdílí pravomoc s členskými státy.

1. Zálležitosti, u kterých má Společenství výhradní pravomoc [Oblasti, ve kterých má Společenství výlučnou pravomoc]

- Společenství prohlašuje, že jeho členské státy na něj převedly pravomoc ohledně udržování a obhospodařování rybolovných zdrojů. Proto je v této oblasti Společenství oprávněno přijmout vhodná pravidla a nařízení (která jsou prosazována členskými státy) a v oblasti své pravomoci vstupovat do vnějších závazků se třetími státy nebo příslušnými mezinárodními organizacemi. [...]
- na základě svých oprávnění v oblasti obchodní a celní politiky má Společenství pravomoc pro ta ustanovení částí X a XI úmluvy a dohody ze dne 28. července 1994, která se týkají mezinárodního obchodu.

2. Záležitosti, u kterých [Oblasti, ve kterých] Společenství sdílí pravomoc se svými členskými státy:

- ohledně rybolovu se jedná o řadu oblastí, které se přímo nevztahují k udržování a obhospodařování mořských rybolovných zdrojů, sdílená pravomoc existuje např. v oblasti výzkumu a technologického rozvoje a rozvojové spolupráce.

- ohledně ustanovení o námořní dopravě, bezpečnosti lodní dopravy a zabránění znečišťování moří, která jsou mimo jiné uvedena v částech II, III, V, VII a XII úmluvy, má Společenství výhradní [výlučnou] pravomoc pouze tehdy, pokud se tato ustanovení úmluvy nebo právní předpisy přijaté při jejich provádění dotýkají společných [existujících] právních předpisů Společenství. Pokud právní předpisy Společenství existují, ale nejsou dotčeny, zejména v případech, kdy ustanovení Společenství určují pouze minimální standardy, mají členské státy pravomoc působit v těchto oblastech, aniž je dotčena pravomoc Společenství. V ostatních případech zůstává pravomoc členským státům.

Dodatek obsahuje seznam příslušných aktů Společenství. Rozsah pravomoci Společenství vyplývající z těchto aktů se musí stanovit na základě přesného obsahu každého opatření, a zejména na rozsah, ve kterém tato ustanovení vytvářejí společná pravidla [Příloha obsahuje seznam relevantních aktů Společenství. Rozsah pravomoci Společenství vyplývající z těchto aktů musí být posuzován na základě přesných ustanovení každého opatření, a zejména, pokud tato ustanovení stanoví společná pravidla].

[...]

Dodatek

Akty Společenství, které odkazují na záležitosti upravované úmluvou a dohodou a dohodou [Akty Společenství, které se týkají oblastí upravených úmluvou a dohodou]

- V oblasti námořní bezpečnosti a zabránění [předcházení] znečišťování moří

[...]

Směrnice Rady 93/75/EHS ze dne 13. září 1993 o minimálních požadavcích na plavidla směřující do přístavů Společenství nebo opouštějící přístavy Společenství a přepravující nebezpečné nebo znečišťující věci (Úř. věst. L 247, 5. 10. 1993, s. 19).

[...]

- V oblasti ochrany a zachování [uchovávání] mořského prostředí (část XII úmluvy)

[...]

Směrnice Rady ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (85/337/EHS) (Úř. věst. L 175, 5.7.1985, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248).

[...]

- Úmluvy, u kterých je Společenství smluvní stranou [jejichž smluvní stranou je Společenství]

Úmluva o předcházení znečišťování moře z pozemních zdrojů, Paříž, 4. června 1974 (rozhodnutí Rady 75/437/EHS ze dne 3. března 1975 zveřejněné v Úř. věst. L 194, 25.7.1975, s. 5; Zvl. vyd. 11/12, s. 60).

Protokol, kterým se mění Úmluva o předcházení znečišťování moře z pozemních zdrojů, Paříž, 26. března 1986 (rozhodnutí Rady 87/57/EHS ze dne 28. prosince 1986 zveřejněné v Úř. věst. L 24, 27. 1. 1987, s. 47).

[...]“

- 9 Část IX Úmluvy, nazvaná „Uzavřená a polouzavřená moře“ se skládá z článků 122 a 123, které zní:

„Článek 122

Definice

Pro účely této úmluvy ‚uzavřené a polouzavřené moře‘ znamená záliv, pánev nebo moře obklopené dvěma nebo více státy a spojené s volným mořem úzkou výpustí nebo sestávající zcela nebo především z pobřežních moří a výlučných ekonomických zón dvou nebo více pobřežních států.

Článek 123

Spolupráce států hraničících s uzavřeným nebo polouzavřeným mořem

Státy, které hraničí s uzavřeným nebo polouzavřeným mořem by měly vzájemně spolupracovat při výkonu svých práv a povinností vyplývajících z této úmluvy. Za tím účelem budou, přímo nebo prostřednictvím příslušné oblastní organizace, usilovat o:

[...]

- b) koordinaci uplatňování jejich práv a povinností s ohledem na ochranu a uchování mořského prostředí;

[...]“

- ¹⁰ Část XII Úmluvy, nazvaná „Ochrana a uchovávání mořského prostředí“ zahrnuje oddíl 1 nazvaný „Všeobecná ustanovení“. Tento oddíl obsahuje články 192 až 194, které stanoví:

„Článek 192

Obecná povinnost

Státy mají povinnost chránit a uchovávat mořské prostředí.

Článek 193

Svrchované právo států těžit své přírodní zdroje

Státy mají svrchované právo těžit své přírodní zdroje v souladu se svou koncepcí ochrany životního prostředí a v souladu se svou povinností chránit a zachovávat [uchovávat] mořské prostředí.

Článek 194

Opatření k předcházení, omezení a kontrole znečišťování mořského prostředí

1. Státy učiní všechna nezbytná opatření, která jsou v souladu s touto úmluvou, k předcházení, omezení a kontrole znečišťování mořského prostředí z jakéhokoli zdroje; k tomu účelu použijí, podle svých schopností a podle potřeby, buď individuálně, nebo společně nejúčinnější prostředky, které mají k dispozici, a budou koordinovat za tím účelem svoje úsilí.

2. Státy přijmou všechna nezbytná opatření k zajištění toho, že činnost podléhající jejich jurisdikci anebo kontrole bude prováděna tak, aby nezpůsobila znečištěním žádnou škodu jiným státům anebo jejich životnímu prostředí a aby znečištění, které má původ v mimořádných událostech nebo v činnosti podléhající jejich jurisdikci anebo kontrole, se nerozšířilo mimo oblasti, kde vykonávají svá svrchovaná práva v souladu s touto úmluvou.

3. Opatření přijatá podle této části se budou týkat všech zdrojů znečišťování mořského prostředí. Mimo jiné zahrnou opatření zaměřená na co největší míru snížení:

- a) vypouštění toxických, škodlivých nebo zhoubných látek, zvláště perzistentních, ze zdrojů umístěných na souši, z ovzduší nebo přes ovzduší anebo shazováním do moře;
- b) znečišťování z lodí, zejména opatření týkající se předcházení nehodám a postupů ve stavech nouze; zajišťování bezpečnosti námořních operací; zabraňování úmyslnému a neúmyslnému vypouštění látek; a regulace projektů, konstrukce, stavby, vybavení, provozu a obsluhy lodí posádkou;
- c) znečišťování ze zařízení a přístrojů používaných při průzkumu nebo při těžbě přírodních zdrojů mořského dna a jeho podloží, zejména opatření týkající se předcházení nehodám a postupů ve stavech nouze; zajišťování bezpečnosti námořních operací; a regulace projektů, konstrukce, stavby, zařízení, provozu a obsluhy těchto zařízení a přístrojů;
- d) znečišťování z jiných zařízení a přístrojů provozovaných v mořském prostředí, zejména opatření týkající se předcházení nehodám a postupů ve stavech nouze; zajišťování bezpečnosti námořních operací; a regulace projektů, konstrukce, stavby, zařízení, provozu a obsluhy těchto zařízení a přístrojů.

4. Při provádění opatření k předcházení, omezení a kontrole znečišťování mořského prostředí se státy zdrží neoprávněného zasahování do činností prováděných jinými státy při výkonu jejich práv a povinností v souladu s touto úmluvou.

5. Opatření přijatá v souladu s touto částí budou zahrnovat taková opatření, která jsou nezbytná pro ochranu a zachování vzácných nebo zranitelných ekosystémů, jakož i přirozeného životního prostředí druhů, jejichž zásoby jsou vyčerpány, vystaveny ohrožení nebo nebezpečí, jakož i ostatních forem života v moři.“

- 11 Články 204 až 206, uvedené v oddílu 4 nazvané „Monitorování a vyhodnocování životního prostředí“ v části XII Úmluvy stanoví:

„Článek 204

Monitorování nebezpečí nebo následků znečištění

1. Státy, jednáje tak, aby to nebylo na újmu právům ostatních států, a nakolik je to prakticky možné, přímo nebo prostřednictvím [příslušných] mezinárodních organizací, uznávanými metodami pozorují, měří, vyhodnocují a analyzují nebezpečí nebo následky znečišťování mořského prostředí.

2. Státy zejména dohlíží na důsledky jakékoli činnosti, kterou povolily nebo kterou provádějí, aby zjistily, zda tato činnost nemůže způsobit znečištění mořského prostředí.

Článek 205

Zveřejňování zpráv

Státy buď zveřejňují zprávy o výsledcích získaných podle článku 204, anebo ve vhodných intervalech podávají takové zprávy příslušným mezinárodním organizacím, které je zpřístupní všem státům.

Článek 206

Vyhodnocení [Posuzování] možných následků činností

Mají-li státy rozumné důvody se domnívat, že plánovaná činnost podléhající jejich jurisdikci anebo kontrole může způsobit podstatné znečištění nebo vážnou a škodlivou změnu mořského prostředí, vyhodnotí [posoudí], pokud je to možné, možné důsledky [následky] této činnosti na mořské prostředí a výsledky tohoto vyhodnocení [posouzení] oznámí způsobem předvídaným v článku 205.“

- 12 Oddíl 5 části XII Úmluvy, nazvaný „Mezinárodní předpisy a vnitrostátní zákonodárství [právo] týkající se zabraňování [předcházení], snížení [omezení] a kontroly znečišťování mořského prostředí“ obsahuje zejména články 207 a 211, které znějí následovně:

„Článek 207

Znečišťování ze zdrojů umístěných na souši

1. Státy přijmou právní předpisy k zabraňování [předcházení], snížení [omezení] a kontrole znečišťování mořského prostředí ze zdrojů umístěných na souši, včetně řek, ústí řek, potrubí a odpadových zařízení, berouce přitom ohled na mezinárodně dohodnuté normy, standardy a doporučenou praxi a postupy.

2. Státy učiní další opatření, která mohou být nezbytná k zabraňování [předcházení], snížení [omezení] a kontrole znečišťování mořského prostředí ze zdrojů umístěných na souši.

3. Státy na příslušné oblastní úrovni usilují o harmonizaci své politiky v těchto otázkách.

4. Státy, jednající prostřednictvím příslušných mezinárodních organizací nebo prostřednictvím diplomatické konference, usilují o stanovení univerzálních a oblastních norem, standardů a doporučené praxe a postupů k zabraňování [předcházení], snížení [omezení] a kontrole znečišťování mořského prostředí ze

zdrojů umístěných na souši; berou přitom v úvahu charakteristické oblastní rysy, ekonomické možnosti rozvojových států a jejich potřebu ekonomického rozvoje. Tyto normy, standardy a doporučená praxe a postupy se podle potřeby periodicky přezkoumávají.

5. Právní předpisy, opatření, normy, standardy a doporučená praxe a postupy, které jsou uvedeny v odst. 1, 2 a 4, zahrnují rovněž opatření zaměřená na co největší možný rozsah omezení vypouštění toxických, škodlivých nebo zhoubných látek, především perzistentních, do mořského prostředí.“

[...]“

„Článek 211

Znečišťování z plavidel

1. Státy, jednajíce prostřednictvím příslušných mezinárodních organizací [příslušné mezinárodní organizace] nebo prostřednictvím všeobecné diplomatické konference, usilují o stanovení mezinárodních norem a standardů k zabraňování [předcházení], snížení [omezení] a kontrole znečišťování mořského prostředí z plavidel shazováním odpadu do moře; stejným způsobem podporují tam, kde je to vhodné, přijetí systémů tras zaměřených na minimalizaci nehod, které by mohly způsobit znečištění mořského prostředí včetně pobřeží a poškození s tím spojených zájmů pobřežních států. Stejným způsobem se tyto normy a standardy podle potřeby periodicky přezkoumávají.

2. Státy přijmou právní předpisy k zabraňování [předcházení], snížení [omezení] a kontrole znečišťování mořského prostředí z plavidel plujících pod jejich vlajkou anebo jsoucích v jejich registraci. Tyto právní předpisy nesmí být méně účinné nežli obecně přijímaná mezinárodní pravidla a normy stanovené prostřednictvím příslušné mezinárodní organizace nebo všeobecné diplomatické konference.

[...]“

- 13 Článek 213 Úmluvy, náležející do oddílu 6 nazvaného „Prosazování dodržování právních předpisů“ části XII Úmluvy, stanoví:

„Prosazování dodržování právních předpisů týkajících se znečišťování ze zdrojů umístěných na souši

Státy prosazují dodržování svých právních předpisů, které přijaly v souladu s článkem 207, a přijímají právní předpisy a činí jiná opatření, která jsou nezbytná k plnění použitelných mezinárodních norem a standardů stanovených prostřednictvím příslušných mezinárodních organizací nebo prostřednictvím diplomatické konference k zabraňování [předcházení], snížení [omezení] a kontrole znečišťování mořského prostředí ze zdrojů umístěných na souši.“

- 14 Část XV Úmluvy, nazvaná „Urovnávání [Řešení] sporů“, obsahuje oddíl 1 „Všeobecná ustanovení“. Článek 282, který náleží do tohoto oddílu, stanoví:

„Povinnosti vyplývající z univerzálních, oblastních anebo dvoustranných dohod

Jestliže se účastnické [smluvní] státy, které jsou stranami sporu týkajícího se výkladu nebo použití této úmluvy [sporu o výklad nebo provádění této úmluvy], dohodly na

základě univerzální, oblastní nebo dvoustranné dohody nebo jiným způsobem, že takový spor bude na žádost [návrh] kterékoli ze stran sporu urovnán [vyřešen] v řízení, jehož výsledkem je závazné rozhodnutí, použije se takového řízení na místo řízení stanovených v této části, pokud se strany sporu nedohodnou jinak.“

- 15 Články 286 až 288, které náleží do oddílu 2 nazvaného „Povinná řízení, jejichž výsledkem jsou závazná rozhodnutí“ části XV Úmluvy, stanoví:

„Článek 286

Použití řízení podle tohoto oddílu [Rozsah působnosti tohoto oddílu]

S výhradou oddílu 3, každý spor týkající se výkladu nebo použití této úmluvy [každý spor o výklad nebo provádění této úmluvy], který nebyl urovnán [vyřešen] za použití oddílu 1, se na žádost [návrh] kterékoli strany sporu předloží soudu nebo tribunálu, který je příslušný podle tohoto oddílu.

Článek 287

Volba řízení

1. Stát si může při podpisu, ratifikaci nebo přistoupení k této úmluvě nebo kdykoli poté písemným prohlášením zvolit jeden nebo více z následujících způsobů urovnávání [řešení] sporů, které se týkají výkladu nebo použití této úmluvy [o výklad nebo provádění této úmluvy]:

- a) Mezinárodní tribunál pro mořské právo založený v souladu s přílohou VI;
- b) Mezinárodní soudní dvůr;
- c) arbitrážní tribunál ustavený v souladu s přílohou VII;
- d) zvláštní arbitrážní tribunál ustavený v souladu s přílohou VIII pro jednu nebo více kategorií sporů tam zmíněných.

[...]

Článek 288

Příslušnost

1. Soud nebo tribunál zmíněný v článku 287 je příslušný pro jakýkoli spor, který se týká výkladu nebo provádění této úmluvy a který je mu předložen v souladu s ustanoveními této části.

2. Soud nebo tribunál zmíněný v článku 287 je rovněž příslušný pro jakýkoli spor, který se týká výkladu a provádění mezinárodní dohody týkající se cílů této úmluvy a který je mu předložen v souladu s takovou dohodou.

[...]“

- ¹⁶ Podle článku 290, který též náleží do oddílu 2 části XV Úmluvy, může soud nebo tribunál, kterému byl spor řádně předložen, nařídít zajišťovací opatření.

- ¹⁷ Článek 293, rovněž obsažený v uvedeném oddílu části XV Úmluvy, zní takto:

„Použitelné právo

1. Soud nebo tribunál, který je příslušný podle tohoto oddílu, používá tuto úmluvu a jiná pravidla mezinárodního práva, která nejsou neslučitelná s touto úmluvou.

[...]“

18 Podle článku 296, který náleží do stejného oddílu její části XV Úmluvy:

„Konečnost a závaznost rozhodnutí

1. Každé rozhodnutí vynesené [Rozhodnutí vydaná] soudem nebo tribunálem, který je příslušný podle tohoto oddílu, je konečné [jsou konečná] a všechny strany sporu se mu podrobí [se jim musí podrobit].

2. Každé takové rozhodnutí je závazné [Tato rozhodnutí jsou závazná] pouze pro strany sporu a pro daný spor.“

19 Příloha IX Úmluvy, nazvaná „Účast mezinárodních organizací“, obsahuje zejména následující ustanovení:

„Článek 1

Používané výrazy [Používání výrazu ‚mezinárodní organizace‘]

Pro účely článku 305 a této přílohy ‚mezinárodní organizace‘ znamená mezivládní organizaci ustavenou státy, na kterou její členské státy přenesly pravomoc v záležitostech [oblastech] upravených touto úmluvou, včetně způsobilosti [pravomoci] uzavírat smlouvy, které se k takovým záležitostem [oblastem] vztahují.

Článek 2

Podpis

Mezinárodní organizace může podepsat tuto úmluvu, jestliže většina jejích členských států tuto úmluvu podepsala. Při podpisu učiní mezinárodní organizace prohlášení, ve kterém konkrétně uvede ty záležitosti [oblasti] upravované touto úmluvou, ve kterých její členské státy, které podepsaly tuto úmluvu, přenesly na ni pravomoc, jakož i povahu a rozsah této pravomoci.

Článek 3

Formální schválení [potvrzení] a přistoupení

1. Mezinárodní organizace může uložit listinu o formálním schválení [potvrzení] nebo o přistoupení, jestliže většina jejích členských států ukládá nebo již uložila svoje ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

2. Takové listiny uložené [Listina uložená] mezinárodní organizací obsahují [musí obsahovat] závazky a prohlášení požadované články 4 a 5 této přílohy.

Článek 4

Rozsah účasti, práva a závazky

1. Listina mezinárodní organizace o formálním schválení [potvrzení] nebo o přistoupení obsahuje slib [závazek], pokud jde o záležitosti [oblasti], ve kterých na ni byla přenesena pravomoc jejími členskými státy, které jsou stranami této úmluvy, přijmout práva a závazky stanovené v této úmluvě pro státy.

2. Mezinárodní organizace je stranou této úmluvy v takovém rozsahu, v jakém má pravomoc v souladu s prohlášeními, sděleními anebo oznámeními uvedenými v článku 5 této přílohy.

3. Taková mezinárodní organizace vykonává práva a plní závazky, které by jinak v otázkách, ve kterých na ni byla jejími členskými státy přenesena pravomoc, měly ty její členské státy, které jsou stranami této úmluvy. Členské státy mezinárodní organizace nevykonávají pravomoc, kterou na ni přenesly.

4. Účast mezinárodní organizace v žádném případě neopravňuje k většímu zastoupení, k němuž by jinak byly oprávněny její členské státy, které jsou účastnickými státy [stranami této úmluvy], a to včetně rozhodovacích práv [toto ustanovení se vztahuje zejména na práva v oblasti rozhodovací pravomoci].

5. Účast mezinárodní organizace v žádném případě neposkytuje žádná práva stanovená touto úmluvou těm členským státům organizace, které nejsou účastnickými státy [stranami] této úmluvy.

6. V případě rozporu mezi závazky mezinárodní organizace podle této úmluvy a jejími závazky podle zakládající dohody takové organizace anebo podle jakýchkoli k ní se vztahujících aktů mají přednost závazky podle této úmluvy.

Článek 5

Prohlášení, oznámení a sdělení

1. Listina mezinárodní organizace o formálním schválení [potvrzení] nebo o přistoupení obsahuje prohlášení, ve kterém jsou konkrétně uvedeny ty záležitosti [oblasti] upravované touto úmluvou, ve kterých členské státy organizace, které jsou stranami této úmluvy, na ni přenesly pravomoc.

2. Při ratifikaci této úmluvy nebo při přistoupení k ní anebo tehdy, když mezinárodní organizace ukládá svoji listinu o formálním schválení [potvrzení] nebo o přistoupení, podle toho, co nastane později, učiní členský stát této organizace prohlášení, ve kterém jsou konkrétně uvedeny ty záležitosti [oblasti] upravované touto úmluvou, ve kterých tento členský stát přenesl na tuto organizaci pravomoc.

3. Předpokládá se, že účastnické [smluvní] státy, které jsou členskými státy mezinárodní organizace, která je stranou této úmluvy, mají pravomoc ve všech

záležitostech [oblastech] upravovaných touto úmluvou, ve kterých podle tohoto článku konkrétně [výslovně] neprohlásily, neoznámily nebo nesdělily přenesení pravomoci na tuto organizaci.

4. Mezinárodní organizace a její členské státy, které jsou účastnickými státy [stranami této úmluvy], neprodleně oznámí depozitáři této úmluvy jakékoli změny v rozsahu [rozdělení] pravomoci, včetně nového přenesení pravomoci konkrétně uvedeného v prohlášeních podle odstavců 1 a 2 [konkrétně uvedeného v prohlášeních podle odstavců 1 a 2, včetně nového přenesení pravomoci].

5. Každý účastnický [smluvní] stát může požádat mezinárodní organizaci a ty její členské státy, které jsou účastnickými státy [stranami úmluvy], aby poskytly informace o tom, kdo má pravomoc v jakékoli konkrétní záležitosti, která vznikla. Mezinárodní organizace a [dotčené] členské státy mohou takovou informaci rovněž poskytnout z vlastní iniciativy.

6. V prohlášeních, oznámeních a sděleních podle tohoto článku se konkrétně uvede povaha a rozsah přenesené pravomoci [musí být upřesněna povaha a rozsah přenesených pravomocí].

[...]“

Skutečnosti předcházející sporu

Spor mezi Irskem a Spojeným královstvím týkající se továrny MOX

²⁰ Společnost British Nuclear Fuel plc (dále jen „BNFL“) provozuje několik továren v lokalitě Sellafield na pobřeží Irského moře. V této lokalitě se nacházejí zejména továrny zvané MOX a THORP.

- 21 Činnost továrny MOX spočívá v recyklaci plutonia pocházejícího z vyhořelého jaderného paliva, uskutečňované smíšením dioxidu plutonia s ochuzeným dioxidem uranu. Z toho vzniká nové palivo nazvané MOX, což je zkratka používaná pro označení paliva ze smíšených oxidů („mixed oxide fuel“), určené pro použití jakožto zdroj energie v jaderných elektrárnách.
- 22 Část surovin používaných v továrně MOX pochází z továrny THORP, což je zkratka, která označuje tuto továrnu na další tepelné zpracování oxidu („thermal oxide reprocessing plant“), ve které je vyhořelé jaderné palivo pocházející z jaderných reaktorů umístěných jak ve Spojeném království, tak v jiných zemích, zpracováváno za účelem získání dioxidu plutonia a dioxidu uranu.
- 23 Výstavba továrny MOX byla povolena orgány Spojeného království v návaznosti na žádost podanou BNPL na základě zprávy o životním prostředí předložené touto společností v roce 1993 (dále jen „zpráva o životním prostředí z roku 1993“).
- 24 V roce 1996 BNFL podala k agentuře Spojeného království pověřené životním prostředím žádost za účelem získání povolení provozovat tuto továrnu.
- 25 Komise vydala dne 11. února 1997, na základě informací poskytnutých vládou Spojeného království, stanovisko týkající se plánu odstraňování radioaktivních odpadů z továrny MOX na základě článku 37 AE (Úř. věst. C 68, s. 4). Podle tohoto stanoviska „provádění plánu odstraňování radioaktivního odpadu pocházejícího z provozu továrny MOX v Sellafield nepředstavuje nebezpečí ani při běžném provozu, ani v případě nehody obecně posuzovaného typu a rozsahu, radioaktivního

zamoření významného z hlediska čistoty vod, půdy nebo vzdušného prostoru jiného členského státu“. (*neoficiální překlad*)

- ²⁶ Krom toho, aby byly splněny požadavky stanovené směrnicí Rady 80/836/Euratom ze dne 15. července 1980, kterou se mění směrnice, kterými se stanoví základní bezpečnostní standardy na ochranu zdraví pracovníků a obyvatelstva před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření (Úř. věst. L 246, s. 1), soukromý poradenský podnik vypracoval hodnotící zprávu týkající se hospodářského odůvodnění továrny MOX (dále jen „zpráva PA“), jejíž znění bylo zveřejněno v roce 1997.
- ²⁷ Mimoto orgány Spojeného království od dubna 1997 do srpna 2001 uspořádaly pět veřejných konzultací o hospodářském odůvodnění továrny MOX. Dne 3. října 2001 tyto orgány rozhodly, že uvedená továrna je hospodářsky odůvodněná ve smyslu čl. 6 odst. 1 směrnice Rady 96/29/Euratom ze dne 13. května 1996, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy na ochranu zdraví pracovníků a obyvatelstva před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření (Úř. věst. L 159, s. 1; Zvl. vyd. 05/02, s. 291), která zrušila směrnicí 80/836 s účinností od 13. května 2000.
- ²⁸ Irsko se v letech 1994 až 2001 několikrát obrátilo na orgány Spojeného království ve věci továrny MOX, kdy konkrétněji zpochybňovalo jak opodstatněnost zprávy o životním prostředí z roku 1993 tak opodstatněnost rozhodnutí týkajícího se hospodářského odůvodnění této továrny. Irsko krom toho zpochybnilo základ, na kterém byly organizovány veřejné konzultace, a požadovalo dodatečné informace k těm, které byly obsaženy ve veřejném znění zprávy PA.

- 29 V tiskové zprávě ze dne 4. října 2001 irský ministr pověřený jadernou bezpečností uvedl, že Irsko zamýšlí podat stížnost na základě Úmluvy s ohledem na neexistenci náležitého posouzení dopadu továrny MOX na životní prostředí.

Řízení k vyřešení sporu týkajícího se továrny MOX zahájena Irskem

- 30 Dne 15. června 2001 Irsko předalo Spojenému království návrh na sestavení arbitrážního tribunálu, jakož i návrh na zahájení řízení na základě článku 32 Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku podepsané v Paříži dne 22. září 1992, která byla jménem Společenství schválena rozhodnutím Rady 98/249/ES ze dne 7. října 1997 (Úř. věst. 1998, L 104, s. 1). Tato úmluva nahradila zejména pařížské dohody o předcházení znečišťování moří z pozemních zdrojů, jejichž stranou již Společenství bylo a které byly z tohoto důvodu uvedeny v příloze k prohlášení o pravomoci Společenství.
- 31 V tomto návrhu Irsko tvrdilo, že Spojené království nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 9 uvedené úmluvy tím, že mu odmítlo poskytnout úplnou kopii zprávy PA.
- 32 Dne 2. července 2003 arbitrážní tribunál ustavený podle této úmluvy návrh Irska zamítl.

33 Projednávaná žaloba pro nesplnění povinnosti státem se nicméně zahájení tohoto řízení netýká.

34 Dne 25. října 2001 Irsko Spojenému království oznámilo, že zahájilo podle článku 287 Úmluvy řízení před arbitrážním tribunálem, stanoveným v příloze VII této Úmluvy (dále jen „Arbitrážní tribunál“) za účelem vyřešení „sporu týkajícího se továrny MOX, mezinárodní přepravy radioaktivních látek a ochrany mořského prostředí Irského moře“.

35 Návrh na zahájení řízení směřoval k tomu, aby uvedený tribunál rozhodl, že:

„1) Spojené království nedodrželo závazky, které pro něj vyplývají z článků 192 a 193 nebo článku 194 nebo článku 207 nebo článků 211 a 213 Úmluvy, pokud jde o povolení provozu továrny MOX, zejména tím, že nepřijalo opatření nezbytná k předcházení, omezení a kontrole znečištění Irského moře vyplývajícího (1) z úmyslného vypouštění radioaktivních látek nebo odpadů z továrny MOX, nebo (2) z nahodilých úniků radioaktivních látek nebo odpadu z továrny MOX nebo mezinárodní přepravy související s činností továrny MOX, nebo (3) z úniků radioaktivních látek nebo odpadů pocházejících z továrny MOX nebo z mezinárodní přepravy související s činností továrny MOX nebo vyplývajících z teroristického útoku;

2) Spojené království nedodrželo závazky, které pro něj vyplývají z článků 192 a 193 nebo článku 194 nebo článku 207 nebo článků 211 a 213 Úmluvy, pokud

jde o povolení provozu továrny MOX tím, že (1) náležitě nebo vůbec neposoudilo nebezpečí, které by mohlo vyplývat z teroristického útoku proti továrně MOX a mezinárodní přepravě radioaktivních látek souvisejících s činností této továrny, nebo (2) nepřipravilo náležitě nebo vůbec globální strategii nebo globální plán k zabránění teroristickému útoku proti továrně MOX nebo mezinárodní přepravě radioaktivního odpadu souvisejícího s činností továrny, jakož i pro to, jak takovým útokům čelit a jak na ně reagovat;

- 3) Spojené království nedodrželo závazky, které pro něj vyplývají z článků 123 a 197 Úmluvy, pokud jde o povolení provozu továrny MOX, a nesplnilo svou povinnost spolupracovat s Irskem za účelem ochrany mořského prostředí Irského moře, zejména tím, že odmítlo poskytnout některé informace nebo odmítlo posoudit následky továrny MOX a činností souvisejících s továrnou MOX na mořské prostředí, nebo tím, že udělilo povolení k provozování továrny MOX, ačkoliv řízení k vyřešení sporu týkajícího se přístupu k informacím dosud nebylo ukončeno;
- 4) Spojené království nedodrželo závazky, které pro něj vyplývají z článku 206 Úmluvy, pokud jde o povolení provozu udělené továrně MOX, zejména:
 - a) tím, že [ve zprávě o životním prostředí z roku 1993] náležitě a úplně neposoudilo možné následky provozu továrny MOX na mořské prostředí Irského moře, nebo

- b) po zveřejnění [zprávy o životním prostředí z roku 1993] neposoudilo možné následky provozu továrny MOX na mořské prostředí vzhledem ke skutkovému a právnímu vývoji, ke kterému došlo od roku 1993 a zejména od roku 1998, nebo

- c) neposoudilo možné následky mezinárodní přepravy radioaktivních látek určených pro nebo pocházejících z továrny MOX na mořské prostředí Irského moře, nebo

- d) neposoudilo nebezpečí, které představují možné následky jednoho nebo více teroristických útoků namířených proti továrně MOX nebo mezinárodní přepravě radioaktivních látek určených pro nebo pocházejících z továrny MOX, na mořské prostředí Irského moře;

- 5) Spojené království nepovolí nebo zabrání a) provozu továrny MOX nebo b) mezinárodní přepravě radioaktivních látek určených pro nebo pocházejících ze Spojeného království souvisejících s provozem továrny MOX, nebo jakoukoliv přípravnou nebo jinou činností ve vztahu k továrně MOX, dokud (1) náležitě neposoudí následky provozu továrny MOX, jakož i mezinárodní přepravy radioaktivních látek souvisejících s tímto provozem, na životní prostředí, (2) neprokáže, že provoz továrny MOX a mezinárodní přeprava radioaktivních látek související s tímto provozem nevedou, přímo či nepřímo, k úmyslnému vypouštění radioaktivních látek, včetně radioaktivního odpadu, do mořského prostředí Irského moře, a (3) nebude schválen a společně s Irskem přijat dokument nebo globální strategický plán umožňující zabránit teroristickému útoku proti továrně MOX a mezinárodní přepravě radioaktivního odpadu, související s činností této továrny, jakož i umožňující takovému útoku čelit a reagovat na něj.

6) náklady řízení vzniklé Irsku budou uhrazeny Spojeným královstvím.“

36 Pokud jde o právo, které má být Arbitrážním tribunálem použito, návrh na zahájení řízení uvádí zejména, že tento tribunál „bude vyzván, aby případně vzal v úvahu ustanovení dalších mezinárodních předpisů, včetně mezinárodních úmluv a právních předpisů Společenství [...]“.

37 Krom toho, odkazující na článek 293 Úmluvy, uvedený návrh stanoví, že „Irsko má za to, že ustanovení Úmluvy musí být vykládána s odkazem na další mezinárodní pravidla závazná pro Irsko a Spojené království, jako je Úmluva o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku, [...] směrnice 85/337/EHS a směrnice 80/336/Euratom a 96/29/Euratom“.

38 Irsko dne 9. listopadu 2001 rovněž podalo návrh na zajišťovací opatření k Mezinárodnímu tribunálu pro mořské právo na základě čl. 290 odst. 5 Úmluvy, směřující zejména k okamžitému pozastavení povolení provozu továrny MOX Spojeným královstvím.

39 Usnesením ze dne 3. prosince 2001 (věc 10, „Věc továrna MOX“, Irsko v. Spojené království) Mezinárodní tribunál pro mořské právo nařídil soubor zajišťovacích opatření odlišných od těch, která navrhovalo Irsko, a to takto:

„Irsko a Spojené království musí spolupracovat a, za tímto účelem, provést bezodkladně konzultace za účelem:

- a) výměny dodatečných informací týkajících se možných důsledků uvedení továrny MOX do provozu pro Irské moře;
- b) sledování nebezpečí nebo účinků, které by mohly z provozu továrny MOX vyplývat pro Irské moře;
- c) případného přijetí opatření za účelem předcházení znečištění mořského prostředí, ke kterému by mohl vést provoz továrny MOX.“

⁴⁰ Ve stejném usnesení se uvedený tribunál prohlásil za *prima facie* příslušného a zamítl námitku nepřislušnosti vznesenou Spojeným královstvím na základě článku 282 Úmluvy, ve které tento stát tvrdil, že některé stránky žalobních důvodů formulovaných Irskem náleží do práva Společenství, takže je pro rozhodnutí sporu výlučně příslušný Soudní dvůr.

- 41 Tato námitka nepříslušnosti byla znovu vznesena Spojeným královstvím v rámci písemné části řízení před Arbitrážním tribunálem a byla projednávána v průběhu jednání před tímto tribunálem.
- 42 Usnesením ze dne 24. června 2003, oznámeným Komisi dne 27. června téhož roku, Arbitrážní tribunál rozhodl přerušit řízení do 1. prosince 2003 a požádal, aby byl k tomuto datu podrobně informován o dopadech práva Společenství na spor, který mu byl předložen.
- 43 V uvedeném usnesení stejný tribunál uvedl, že se objevily obtíže úzce související s právem Společenství, pokud jde o tak důležité otázky, jakými je aktivní legitimace Irska a Spojeného království, rozdělení pravomocí mezi Společenství a jeho členské státy, pokud jde o Úmluvu, rozsah, ve kterém může uvedený tribunál rozhodnout na základě ustanovení, kterých se dovolávají účastníci řízení, a výlučná soudní pravomoc Soudního dvora.
- 44 V tomto ohledu měl Arbitrážní tribunál za to, že existuje skutečná možnost, že Soudní dvůr je příslušný pro řešení sporu a rozhodne, že spor náleží do práva Společenství, čímž tak vyloučí soudní příslušnost uvedeného tribunálu podle článku 282 Úmluvy.
- 45 Arbitrážní tribunál krom toho uvedl, že otázky vznesené ohledně jeho příslušnosti se především týkají vnitřního fungování odlišného právního řádu, totiž právního řádu Společenství, a musí být rozhodnuty v rámci institucionálního rámce Společenství, zejména Soudním dvorem.

⁴⁶ V této souvislosti měl uvedený tribunál za to, že by nebylo vhodné pokračovat v řízení při neexistenci odpovědí na otázky, které náleží do práva Společenství, s přihlédnutím k riziku rozporných rozhodnutí a vzhledem k úvahám týkajícím se vzájemného respektu a zdvořilosti mezi soudními orgány. Arbitrážní tribunál proto vyzval účastníky řízení, aby přijali, samostatně nebo společně, opatření vhodná pro urychlené řešení uvedených otázek v institucionálním rámci Evropských společenství.

⁴⁷ Stejným usnesením Arbitrážní tribunál potvrdil zajišťovací opatření dříve nařízená Mezinárodním tribunálem pro mořské právo a zamítl návrh na dodatečná zajišťovací opatření podaný Irskem.

⁴⁸ V návaznosti na rozhodnutí Komise podat projednávanou žalobu pro nesplnění povinnosti, Irsko navrhlo Arbitrážnímu tribunálu přerušit jednání až do rozhodnutí Soudního dvora. Usnesením ze dne 14. listopadu 2004 uvedený tribunál tomuto návrhu vyhověl.

Řízení o nesplnění povinnosti

⁴⁹ Komise byla informována o řízení zahájeném Irskem před Arbitrážním tribunálem ustaveným podle Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (viz bod 30 tohoto rozsudku) dopisem výkonného tajemníka komise ustavené v rámci této úmluvy ze dne 18. června 2001.

- 50 Služby Komise navrhly dopisem ze dne 8. října 2001 Irsku, aby toto řízení přerušilo z důvodu, že spor náleží do výlučné pravomoci Soudního dvora.
- 51 Dne 25. října 2001 Irsko zahájilo řízení k vyřešení sporu ohledně továrny MOX v rámci Úmluvy.
- 52 Dne 20. června 2002 se uskutečnilo setkání mezi službami Komise a irskými orgány ohledně veškerých skutečností v uvedeném sporu.
- 53 Dopisem ze dne 27. června 2002, připomenutým dne 8. října téhož roku, služby Komise vyzvaly irské orgány, aby jí předaly některé doplňující dokumenty, zejména spisy předložené v průběhu řízení zahájených v rámci Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku a Úmluvy.
- 54 Dopisem ze dne 22. října 2002 Irsko této žádosti vyhovělo, pokud jde o spisy předložené jeho jménem v řízeních před arbitrážním tribunálem ustaveným podle Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku a před Mezinárodním tribunálem pro mořské právo. Naopak, pokud jde o řízení před Arbitrážním tribunálem, Irsko uvedlo, že oba účastníci řízení byli vázáni povinností důvěrnosti až do konání jednání. Krom toho upřesnilo, že jeho dopis nemá být považován za podání stížnosti na základě článku 227 ES.
- 55 Komise poté zahájila řízení o nesplnění povinnosti stanovené v článku 226 ES. Dopisem ze dne 15. května 2003 vyzvala Irsko, aby předložilo své vyjádření

k vytýkané skutečnosti, že tím, že zahájilo řízení v rámci Úmluvy, nesplnilo povinnosti jednak na základě článků 10 ES a 292 ES a jednak článků 192 AE a 193 AE.

56 Jelikož Irsko vyjádřilo dopisem ze dne 15. července 2003 svůj nesouhlas se stanoviskem Komise, posledně uvedená vydala dne 19. srpna téhož roku odůvodněné stanovisko a vyzvala tento členský stát k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhověl tomuto stanovisku ve lhůtě dvou týdnů, později prodloužené o dodatečné dva týdny, od doručení tohoto stanoviska.

57 Jelikož Komise nebyla spokojena s odpovědí poskytnutou Irskem na uvedené stanovisko, podala projednávanou žalobu.

58 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 7. dubna 2004 bylo povoleno vedlejší účastenství Švédského království na podporu návrhových žádání Irska a Spojeného království na podporu návrhových žádání Komise.

K žalobě

59 Ve své žalobě Komise uplatňuje tři žalobní důvody. Tím, že Irsko zahájilo řízení proti Spojenému království v rámci Úmluvy, nerespektovalo zaprvé výlučnou pravomoc Soudního dvora k rozhodování všech sporů o výklad a provádění práva Společenství, stanovenou článkem 292 ES, zadruhé porušilo mimo téhož ustanovení článek 193 AE tím, že předložilo Arbitrážnímu tribunálu spor, jehož řešení zahrnuje výklad a provádění předpisů práva Společenství, zatřetí jednak nedodrželo povinnost

spolupráce vyplývající z článku 10 ES tím, že vykonalo pravomoc, která přísluší Společenství, a jednak nesplnilo stejnou povinnost, která vyplývá z článků 10 ES a 192 AE tím, že neinformovalo, ani předem nekonzultovalo příslušné orgány Společenství.

K prvnímu žalobnímu důvodu

- ⁶⁰ Svým prvním žalobním důvodem Komise uplatňuje, že Irsko tím, že zahájilo řízení k vyřešení sporů stanovené Úmluvou za účelem vyřešení sporu se Spojeným královstvím týkajícího se továrny MOX, nerespektovalo výlučnou pravomoc Soudního dvora, pokud jde o spory o výklad a provádění práva Společenství, a porušilo tak článek 292 ES.

Argumenty účastníků řízení

- ⁶¹ Komise tvrdí, že jelikož je Úmluva smíšenou dohodou, její ustanovení, kterých se dovolává Irsko před Arbitrážním tribunálem, náleží do vnější pravomoci Společenství v oblasti ochrany životního prostředí, která je stanovena v článku 175 ES, a že proto výklad a provádění těchto ustanovení v rámci sporu mezi členskými státy náleží do výlučné pravomoci Soudního dvora podle článku 292 ES.
- ⁶² Rozhodnutí 98/392 v rozsahu, v němž odkazuje zejména na článek 175 ES a prohlášení o pravomoci Společenství v rozsahu, v němž uvádí, že ochrana

mořského prostředí náleží do sdílené pravomoci Společenství, potvrzují, že tím, že se Společenství stalo stranou Úmluvy, vykonalo svou sdílenou pravomoc v oblasti ochrany životního prostředí. V důsledku toho není nezbytné prokazovat výlučnou pravomoc Společenství v oblastech dotčených sporem.

- ⁶³ Z judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že pokud je věc předložena Soudnímu dvoru v souladu s ustanoveními Smlouvy o ES, je příslušný k výkladu smíšených dohod nejen tehdy, pokud dotčená ustanovení náleží do výlučné pravomoci Společenství, nýbrž rovněž pokud náleží do jedné z jeho sdílených pravomocí. Komise v tomto ohledu odkazuje na rozsudky ze dne 16. června 1998, *Hermès* (C-53/96, Recueil, s. I-3603, bod 33), ze dne 14. prosince 2000, *Dior a další* (C-300/98 a C-392/98, Recueil, s. I-11307, bod 33), a ze dne 19. března 2002, *Komise v. Irsko* (C-13/00, Recueil, s. I-2943, bod 20).
- ⁶⁴ Krom toho všechny otázky vznesené před Arbitrážním tribunálem jsou ve velkém rozsahu pokryty téměř úplným právním rámcem interních aktů Společenství, z nichž některé jsou ostatně uvedeny v příloze k prohlášení o pravomoci Společenství.
- ⁶⁵ Toto prohlášení, které uvádí, že se Společenství může stát stranou Úmluvy pouze v mezích svých pravomocí, nicméně žádným způsobem neomezuje toto přistoupení na oblasti, které jsou předmětem výlučné pravomoci.
- ⁶⁶ Irsko uplatňuje, že nedošlo k přenesení pravomocí na Společenství, pokud jde o oblasti, do kterých náleží ustanovení Úmluvy, na kterých tento členský stát zakládá svůj návrh k Arbitrážnímu tribunálu.

- 67 Jak to potvrzuje prohlášení o pravomoci Společenství, za účelem stanovení pravomoci Společenství je nezbytné prokázat, že akty práva Společenství jsou dotčeny předmětnými ustanoveními Úmluvy.
- 68 Sdílené pravomoci upřesněné v uvedeném prohlášení nebyly, v rozsahu, v němž se týkají oblastí, ve kterých Společenství stanovilo pouze minimální standardy, přeneseny, a náležejí tudíž stále členským státům.
- 69 Ustanovení smíšených dohod, která se týkají sdílených pravomocí Společenství, tvoří nedílnou součást práva Společenství pouze v případě, že se tato ustanovení mohou dotýkat společných pravidel práva Společenství.
- 70 Tak tomu však v projednávané věci není, jelikož dotýčná pravidla Společenství týkající se ochrany životního prostředí stanoví pouze minimální standardy.
- 71 Komise tudíž neprokázala, že se ustanovení Úmluvy, kterých se dovolávalo Irsko před Arbitrážním tribunálem, týkají stejných závazků, jako jsou závazky stanovené existujícími akty Společenství, a nepředložila tedy důkaz toho, že byly dotčeny normy Společenství.
- 72 Dotčená ustanovení Úmluvy podle irské vlády obsahují přísnější závazky, nežli jsou závazky stanovené právem Společenství.

- 73 Pokud jde o vypouštění radioaktivních látek do mořského prostředí zvláště s ohledem na oblast oznámení a spolupráce v odvětví námořní přepravy těchto látek, právní předpisy Společenství vůbec neexistují. Krom toho právní předpisy Společenství neobsahují žádné pravidlo srovnatelné s článkem 123 Úmluvy.
- 74 Mimoto, jelikož Euratom není stranou Úmluvy a v příloze k prohlášení o pravomoci Společenství není žádný akt přijatý v rámci Smlouvy o ESAE uveden, žádná pravomoc založená na této smlouvě nemůže být Společenství v rámci Úmluvy přiznána.
- 75 Švédská vláda tvrdí, že jelikož vnější pravomoc Společenství v oblasti ochrany životního prostředí není výlučné povahy, stává se tato pravomoc výlučnou jediné a pouze tehdy, pokud Společenství na vnitřní úrovni přijme společná pravidla, která mohou být dotčena závazky převzatými členskými státy na mezinárodní úrovni. Uvedená vláda se v tomto ohledu dovolává rozsudku ze dne 31. března 1971, Komise v. Rada zvaný „AETR“ (22/70, Recueil, s. 263, bod 17).
- 76 V případě, kdy jsou však společná pravidla pouze minimálními standardy, členské státy si zachovávají pravomoc usilovat o zvýšenou ochranu jak na vnitrostátní, tak na mezinárodní úrovni.
- 77 Vláda Spojeného království tvrdí, že pokud jde o část XII Úmluvy, která se týká ochrany mořského prostředí, pravomoc Společenství se musí opírat o společná pravidla přijatá podle článku 175 ES, a nikoliv o cíle v oblasti životního prostředí stanovené v článku 174 ES.

78 Za účelem ověření rozsahu přenesení pravomoci v oblasti, do které náleží dotyčná ustanovení Úmluvy, na Společenství, je namístě odkázat na zásady zakotvené v bodech 15 až 17 výše uvedeného rozsudku AETR a následnou judikaturu rozvádějící tyto zásady, zejména posudky 1/94 ze dne 15. listopadu 1994 (Recueil, s. I-5267, bod 77), a 2/94 ze dne 28. března 1996 (Recueil, s. I-1759, body 24 až 26).

79 Ustanovení Úmluvy, kterých se Irsko dovolává před Arbitrážním tribunálem, se přitom mohou dotýkat společných pravidel přijatých Společenstvím, jelikož se tato ustanovení tak, jak se jich dovolává a jak je tento stát uplatňuje před Arbitrážním tribunálem, týkají oblasti upravené Smlouvou o ES nikoliv ve velkém rozsahu, nýbrž přesně.

Závěry Soudního dvora

80 Úvodem je třeba upřesnit, že Komise svým prvním žalobním důvodem vytýká Irsku, že tím, že Arbitrážnímu tribunálu předložilo spor mezi ním a jiným členským státem o výklad a provádění ustanovení Úmluvy zahrnujících závazky převzaté Společenstvím při výkonu jeho vnějších pravomocí v oblasti ochrany životního prostředí, nerespektovalo výlučnou pravomoc Soudního dvora, a porušilo tak článek 292 ES. Články Smlouvy o ESAE, na které je odkazováno v návrhových žádáních Komise, se týkají druhého a třetího žalobního důvodu.

81 Podle čl. 300 odst. 7 ES „[d]ohody uzavřené za podmínek stanovených tímto článkem jsou závazné pro orgány Společenství i pro členské státy“.

- 82 Úmluva byla podepsána Společenstvím a poté schválena rozhodnutím 98/392. Z toho vyplývá, že podle ustálené judikatury jsou ustanovení této úmluvy nyní nedílnou součástí právního řádu Společenství (viz zejména rozsudek ze dne 10. ledna 2006, IATA a ELFAA, C-344/04, Sb. rozh. s. I-403, bod 36).
- 83 Úmluva byla uzavřena Společenstvím a všemi jeho členskými státy na základě sdílené pravomoci.
- 84 Soudní dvůr již přitom rozhodl, že smíšené dohody mají stejné postavení v právním řádu Společenství jako dohody ve výlučné pravomoci Společenství, pokud se jedná o ustanovení náležející do pravomoci Společenství (výše uvedený rozsudek Komise v. Irsko, bod 14).
- 85 Soudní dvůr z toho dovedl, že členské státy tím, že zajišťují dodržování závazků vyplývajících z dohody uzavřené orgány Společenství, plní v právním řádu Společenství povinnost vůči Společenství, které převzalo odpovědnost za řádné provádění takové dohody (výše uvedený rozsudek Komise v. Irsko, bod 15).
- 86 Jelikož Úmluva je smíšenou dohodou, je tedy namístě zkoumat, zda ustanovení této dohody, kterých se dovolává Irsko před Arbitrážním tribunálem v rámci sporu týkajícího se továrny MOX, náleží do pravomoci Společenství.
- 87 Ze znění návrhu na zahájení řízení Irska (převzatého v bodu 35 tohoto rozsudku) vyplývá, že tento členský stát především Spojenému království vytýká, že povolilo provoz továrny MOX, aniž by dodrželo určité závazky vyplývající z Úmluvy.

- 88 S výjimkou článku 123 Úmluvy jsou všechna ustanovení uplatňovaná v tomto ohledu obsažena v části XII uvedené Úmluvy, nazvané „Ochrana a zachování [uchování] mořského prostředí“.
- 89 Irsko konkrétně Spojenému království vytýká, že zaprvé porušilo článek 206 Úmluvy tím, že nesplnilo povinnost provést náležité posouzení environmentálních vlivů souboru činností souvisejících s továrnou MOX na mořské prostředí Irského moře, dále články 123 a 197 Úmluvy tím, že nesplnilo svou povinnost spolupracovat s Irskem za účelem ochrany mořského prostředí polouzavřeného Irského moře, a konečně články 192, 193 nebo 194 nebo 207, 211 a 213 Úmluvy tím, že nepřijalo opatření nezbytná k předcházení, omezení nebo kontrole znečištění mořského prostředí Irského moře.
- 90 Soudní dvůr již přitom vyložil čl. 175 odst. 1 ES tak, že představuje náležitý právní základ pro uzavírání mezinárodních dohod v oblasti ochrany životního prostředí jménem Společenství (viz v tomto smyslu posudek 2/00 ze dne 6. prosince 2001, Recueil, s. I-9713, bod 44).
- 91 Tento závěr je potvrzen zněním tohoto ustanovení ve vzájemném spojení se zněním poslední odrážky čl. 174 odst. 1 ES, které mezi cíli, které musí být sledovány v rámci politiky životního prostředí, výslovně zahrnuje „podporu opatření na mezinárodní úrovni, čelících regionálním a celosvětovým problémům životního prostředí“.
- 92 Jak upřesňuje článek 176 ES, tato vnější pravomoc Společenství v oblasti ochrany životního prostředí, v projednávané věci mořského prostředí, není sice výlučná, nýbrž, v zásadě, sdílená mezi Společenstvím a členskými státy (viz v tomto smyslu výše uvedený posudek 2/00, bod 47).

- 93 To, zda ustanovení smíšené dohody náleží do pravomoci Společenství, se nicméně týká přiznání, a tudíž vlastní existence této pravomoci, a nikoliv její výlučné nebo sdílené povahy.
- 94 Z výše uvedeného vyplývá, že existence vnější pravomoci Společenství v oblasti ochrany mořského prostředí v zásadě nezávisí na přijetí aktů sekundárního práva, které by pokrývaly dotýcnou oblast a mohly by být dotčeny, v případě účasti členských států na uzavření dotčené dohody, ve smyslu zásady vytyčené Soudním dvorem v bodu 17 výše uvedeného rozsudku AETR.
- 95 Společenství totiž může uzavírat dohody v oblasti ochrany životního prostředí, i když konkrétní oblasti pokryté těmito dohodami dosud nejsou, nebo jsou jen velmi částečně, předmětem právní úpravy na úrovni Společenství, která nemůže být z tohoto důvodu dotčena (viz, v tomto smyslu, výše uvedený posudek 2/00, body 44 až 47, a rozsudek ze dne 7. října 2004, Komise v. Francie, C-239/03, Sb. rozh. s. I-9325, bod 30).
- 96 Za těchto podmínek je třeba ověřit zda a v jakém rozsahu se Společenství tím, že se stalo stranou Úmluvy, rozhodlo vykonat svou vnější pravomoc v oblasti ochrany životního prostředí.
- 97 V tomto ohledu uvedení čl. 130s odst. 1 Smlouvy o ES v prvním právním východisku rozhodnutí 98/392 mezi ustanoveními představujícími právní základ rozhodnutí o schválení Úmluvy, naznačuje, že tomu tak skutečně bylo.

- 98 Krom toho v bodu 5 odůvodnění téhož rozhodnutí je upřesněno, že schválení uvedené úmluvy Společenstvím směřuje k tomu, aby se mohlo v rámci mezí své pravomoci stát její stranou.
- 99 Prohlášení o pravomoci Společenství uvedené v čl. 1 odst. 3 uvedeného rozhodnutí, které je součástí listiny Společenství o formálním potvrzení, která tvoří přílohu II tohoto rozhodnutí, upřesňuje rozsah a povahu pravomocí přenesených členskými státy na Společenství v oblastech, které upravuje Úmluva, pro které Společenství přijalo práva a závazky stanovené touto Úmluvou.
- 100 Irsko tvrdí, že čl. 4 odst. 3 přílohy IX Úmluvy, zejména tam uvedený pojem „přenesení pravomocí“, jakož i prohlášení o pravomoci Společenství, musí být chápány v tom smyslu, že pokud jde o sdílené pravomoci, jediné pravomoci, které byly na Společenství přeneseny a jím vykonávány tím, že se stalo stranou Úmluvy, jsou ty pravomoci, které se staly výlučnými z důvodu účinku dotčení ve smyslu zásady vytyčené Soudním dvorem v bodu 17 výše uvedeného rozsudku AETR.
- 101 Jedná se o zvláštnost Úmluvy, která umožňuje pouze přenesení výlučných pravomocí Společenství, přičemž ostatní pravomoci, jakož i závazky s nimi související, zůstávají členským státům.
- 102 Jelikož dotčená ustanovení práva Společenství představují podle Irska pouze minimální standardy, nejsou přitom v zásadě dotčena; sdílené pravomoci, ke kterým se vztahují, tedy nebyly v rámci Úmluvy přeneseny.

- 103 Naopak Komise tvrdí, že prohlášení o pravomoci Společenství musí být chápáno v tom smyslu, že dotčené sdílené pravomoci jsou přeneseny a vykonávány Společenstvím, i když se týkají oblastí, pro které v současnosti neexistuje právní úprava Společenství.
- 104 V tomto ohledu je třeba uvést, že bod 2 druhá odrážka první pododstavec druhá věta prohlášení o pravomoci Společenství uvádí, pokud jde zejména o ustanovení Úmluvy, která se týkají předcházení znečišťování moří, že „[p]okud právní předpisy Společenství existují, ale nejsou dotčeny, zejména v případech, kdy ustanovení práva Společenství určují pouze minimální standardy, mají členské státy pravomoc působit v těchto oblastech, aniž je dotčena pravomoc Společenství“.
- 105 Uvedené prohlášení tedy potvrzuje, že k přenesení sdílených pravomocí, zejména v oblasti předcházení znečišťování mořského prostředí, v rámci Úmluvy došlo, a to i v případě nedostatku dotčení předmětných pravidel Společenství ve smyslu zásady vytyčené ve výše uvedeném rozsudku AETR.
- 106 Nicméně stejná část prohlášení o pravomoci Společenství podřizuje přenos sdílených pravomocí existenci pravidel Společenství, aniž by bylo nezbytné, aby byla tato pravidla dotčena.
- 107 V ostatních případech, tedy tehdy, pokud pravidla Společenství neexistují, zůstává pravomoc, v souladu s bodem 2 druhou odrážkou prvním pododstavcem třetí větou uvedeného prohlášení, členským státům.

- 108 Z toho vyplývá, že ve zvláštních souvislostech Úmluvy podléhá zjištění, že došlo k přenesení sdílených pravomocí na Společenství, existenci pravidel Společenství v oblastech, do kterých náleží dotyčná ustanovení Úmluvy, bez ohledu na jejich dosah a povahu.
- 109 V tomto ohledu, aniž by tato příloha k prohlášení o pravomoci Společenství byla vyčerpávající, představuje užitečný referenční základ.
- 110 Jeví se však, že oblasti pokryté ustanoveními Úmluvy, kterých se dovolává Irsko před Arbitrážním tribunálem, jsou ve velmi velkém rozsahu upraveny akty Společenství, z nichž je řada výslovně uvedena v předmětné příloze.
- 111 Pokud se tak jedná o žalobní důvod, který se týká porušení závazku provést náležité posouzení vlivů na životní prostředí souboru činností souvisejících s továrnou MOX na mořské prostředí Irského moře, vycházející z článku 206 Úmluvy, je namístež konstatovat, že tato oblast je předmětem směrnice 85/337, která je uvedena v příloze k prohlášení o pravomoci Společenství.
- 112 Irsko krom toho nemůže zpochybňovat relevantnost této směrnice, jelikož ve svém návrhu na zahájení řízení k Arbitrážnímu tribunálu na ni samo odkázalo jako na akt, který může sloužit jako odkaz pro výklad dotyčných ustanovení Úmluvy.
- 113 Irsko mimoto z této směrnice vyvodilo některé argumenty na podporu uvedeného žalobního důvodu ve svých řečech před uvedeným tribunálem.

- 114 Stejná poznámka platí rovněž pro žalobní důvod, který Irsko zakládá na člancích 192, 193, 194, 207, 211 a 213 Úmluvy v rozsahu, v němž se týká závazku přijmout opatření nezbytná k předcházení, omezení a kontrole znečištění Irského moře.
- 115 Ve svých řečech před Arbitrážním tribunálem Irsko vyvodilo ze směrnice 85/337 řadu argumentů na podporu tohoto žalobního důvodu, pokud jde o závazek předcházet znečištění. Relevantnost této směrnice v této oblasti je tedy zřejmá.
- 116 Krom toho, tento žalobní důvod úzce souvisí v rozsahu, v němž se týká mezinárodní přepravy radioaktivních látek souvisejících s činností továrny MOX, se směrnicí 93/75, rovněž uvedenou v příloze k prohlášení o pravomoci Společenství, která upravuje minimální požadavky požadované pro plavidla směřující do námořních přístavů Společenství nebo opouštějící přístavy Společenství, převážející nebezpečné nebo znečišťující věci.
- 117 Krom toho, pokud jde o žalobní důvod vycházející z článků 123 a 197 Úmluvy, který se týká nedostatku spolupráce ze strany Spojeného království a zejména odmítnutí sdílet s Irskem některé informace, jako úplné znění zprávy PA, je namístě konstatovat, že na poskytnutí informací takové povahy se vztahuje směrnice Rady 90/313/EHS ze dne 7. června 1990 o svobodném přístupu k informacím v oblasti životního prostředí (Úř. věst. L 158, s. 56; Zvl. vyd. 15/01, s. 402).
- 118 Krom toho, jak bylo uvedeno v bodu 31 tohoto rozsudku, Irsko stejný žalobní důvod formulovalo před Arbitrážním tribunálem ustaveným podle Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku na základě článku 9 této úmluvy, které se znovu dovolává ve svém návrhu na zahájení řízení k Arbitrážnímu tribunálu jakožto referenčního základu pro výklad dotyčných ustanovení Úmluvy. Úmluva o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku byla přitom uzavřena

Společenstvím a nahradila ostatně pařížské dohody v oblasti předcházení znečišťování moře z pozemních zdrojů, které samy byly uvedeny v příloze k prohlášení o pravomoci Společenství.

- 119 Krom toho je nesporné, že Irsko ve svých řečech před Arbitrážním tribunálem založilo svou argumentaci na podporu žalobního důvodu, o který se jedná, zároveň na směrnici 85/337, směrnici 90/313 a Úmluvě o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku.
- 120 Tyto skutečnosti postačují k prokázání toho, že ustanovení Úmluvy týkající se předcházení mořskému znečištění, kterých se dovolává Irsko, která zjevně pokrývají významnou část sporu týkajícího se továrny MOX, náleží do pravomoci Společenství, které se ji rozhodlo vykonat tím, že se stalo stranou Úmluvy.
- 121 Z výše uvedeného vyplývá, že ustanovení Úmluvy, kterých se dovolává Irsko v rámci sporu týkajícího se továrny MOX předloženého Arbitrážnímu tribunálu, představují pravidla, která tvoří součást právního řádu Společenství. Soudní dvůr je tedy příslušný k rozhodování sporů o výklad a provádění uvedených ustanovení, jakož i k tomu, aby posoudil jejich dodržování členským státem (viz v tomto smyslu výše uvedené rozsudky Komise v. Irsko, bod 20, a Komise v. Francie, bod 31).
- 122 Je třeba nicméně určit, zda je tato pravomoc Soudního dvora výlučná, takže brání tomu, aby takový spor, jako je spor týkající se továrny MOX, byl členským státem předložen Arbitrážnímu tribunálu ustavenému v souladu s přílohou VII Úmluvy.

- 123 Soudní dvůr již připomenul, že mezinárodní dohoda nemůže zasahovat do pravomocí stanovených Smlouvami, a tedy do autonomie právního systému Společenství, jehož dodržování zajišťuje Soudní dvůr podle článku 220 ES. Tato výlučná pravomoc Soudního dvora je potvrzena článkem 292 ES, podle kterého se členské státy zavázaly, že spory o výklad nebo provádění Smlouvy o ES nebudou řešit jinak, než jak tato Smlouva stanoví (viz v tomto smyslu posudek 1/91 ze dne 14. prosince 1991, Recueil, s. I-6079, bod 35, a 1/00 ze dne 18. dubna 2002, Recueil, s. I-3493, body 11 a 12).
- 124 Je třeba bez dalšího konstatovat, že Úmluva právě umožňuje zabránit tomu, aby pravomoc Soudního dvora byla tímto způsobem zasažena, tak aby byla zachována autonomie právního systému Společenství.
- 125 Z článku 282 Úmluvy totiž vyplývá, že úprava řešení sporů obsažená ve Smlouvě o ES má v rozsahu, v němž stanoví řízení, jejichž výsledkem jsou závazná rozhodnutí pro řešení sporů mezi členskými státy, v zásadě přednost před úpravou stanovenou v části XV Úmluvy.
- 126 Bylo prokázáno, že ustanovení Úmluvy, o která jde ve sporu ohledně továrny MOX, náleží do pravomoci Společenství, které ji vykonalo přistoupením k Úmluvě, takže uvedená ustanovení tvoří nedílnou součást právního řádu Společenství.
- 127 V projednávané věci se tedy jedná o spor o výklad nebo provádění Smlouvy o ES ve smyslu článku 292 ES.

- 128 Mimoto, vzhledem k tomu, že jde o spor mezi dvěma členskými státy ohledně údajného nedodržení povinností práva Společenství, které vyplývají z uvedených ustanovení Úmluvy, tento spor zjevně patří mezi jeden ze způsobů řešení sporů zavedených Smlouvou o ES ve smyslu článku 292 ES, a sice řízení upravené v článku 227 ES.
- 129 Krom toho je nezpochybnitelné, že takové řízení, jako je řízení zahájené Irskem před Arbitrážním tribunálem, musí být kvalifikováno jako způsob řešení sporů ve smyslu článku 292 ES, jelikož podle článku 296 Úmluvy rozhodnutí vydaná takovým tribunálem jsou konečná a pro strany sporu závazná.
- 130 Irsko nicméně podpůrně tvrdí, že pokud by Soudní dvůr dospěl k závěru, že ustanovení Úmluvy uplatňovaná před Arbitrážním tribunálem tvoří nedílnou součást práva Společenství, stejný závěr by bylo třeba přijmout, pokud jde o ustanovení Úmluvy týkající se řešení sporů. Předložení věci Arbitrážnímu tribunálu uvedenému v čl. 287 odst. 1 písm. c) Úmluvy by tedy představovalo způsob řešení sporů stanovený Smlouvou o ES ve smyslu článku 292 ES.
- 131 Tento argument musí být odmítnut.
- 132 Jak bylo připomenuto v bodu 123 tohoto rozsudku, taková mezinárodní úmluva, jako je Úmluva, totiž nemůže zasahovat do výlučné pravomoci Soudního dvora, pokud jde o řešení sporů mezi členskými státy o výklad a provádění práva Společenství. Navíc, jak bylo uvedeno v bodech 124 a 125 tohoto rozsudku, článek 282 Úmluvy právě umožňuje zajistit, aby k takovému zásahu nedošlo a aby autonomie právního systému byla tedy skutečně zachována.

133 Z výše uvedeného vyplývá, že články 220 ES a 292 ES brání tomu, aby Irsko předložilo věc Arbitrážnímu tribunálu za účelem vyřešení sporu týkajícího se továrny MOX.

134 Toto zjištění nemůže být zpochybněno skutečností, že se návrh Irska na zahájení řízení před Arbitrážním tribunálem rovněž týká některých závazků Spojeného království v oblasti nebezpečí souvisejícího s terorismem.

135 Aniž by totiž bylo nutné rozhodnout o tom, zda tato část sporu náleží do práva Společenství, postačí konstatovat, že se, jak to vyplývá z bodu 120 tohoto rozsudku, v projednávané věci podstatná část sporu mezi Irskem a Spojeným královstvím týká výkladu nebo provádění práva Společenství. Soudnímu dvoru případně přísluší, aby identifikoval prvky sporu, které se týkají ustanovení dotyčné mezinárodní dohody, jenž nenáleží do jeho pravomoci.

136 Jelikož pravomoc Soudního dvora je pro členské státy výlučná a závazná, argumenty Irska, pokud jde o výhody, které by mělo arbitrážní řízení na základě přílohy VII Úmluvy oproti žalobě k Soudnímu dvoru na základě článku 227 ES, nemohou obstát.

137 Takové výhody, i za předpokladu, že by byly prokázány, nemohou v žádném případě odůvodnit, aby se členský stát zprostil povinností stanovených Smlouvou o ES, pokud jde o soudní žaloby určené k předcházení údajnému porušení práva Společenství jiným členským státem (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 25. září 1979, Komise v. Francie, 232/78, Recueil, s. 2729, bod 9).

138 Konečně, pokud jde o argumenty Irska, které se týkají naléhavosti a možnosti nařízení zajišťovacích opatření podle článku 290 Úmluvy, postačí uvést, že podle článku 243 ES Soudní dvůr může ve věcech, které mu byly předloženy, nařídit nezbytná předběžná opatření. Taková opatření tedy mohou být zjevně nařízena v rámci řízení zahájeného na základě článku 227 ES.

139 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je namístě prvnímu žalobnímu důvodu vyhovět.

Ke druhému žalobnímu důvodu

140 Svým druhým žalobním důvodem Komise uplatňuje, že předložení právních předpisů Společenství k výkladu a provedení Arbitrážnímu tribunálu představuje porušení článku 292 ES a pokud jde o předpisy, které náleží do Smlouvy o ESAE, porušení článku 193 AE.

Argumenty účastníků řízení

141 Komise vytýká Irsku, že nerespektovalo výlučnou pravomoc Soudního dvora, tak jak ji upravují články 292 ES a 193 AE, v rozsahu, v němž se tento členský stát před Arbitrážním tribunálem dovolával, zejména ve svém návrhu na zahájení řízení, určitých předpisů práva Společenství, na které se vztahuje Smlouva o ES nebo Smlouva o ESAE na základě článku 293 Úmluvy, a tedy jako práva, které má být tímto tribunálem použito.

- 142 Vláda Spojeného království, která sdílí tento názor, upřesňuje, že se Irsko ve spisech, které předložilo před uvedeným tribunálem, dovolávalo na základě článku 293 Úmluvy několika aktů práva Společenství, zejména směrnic 85/337, 90/313 a směrnice Rady 92/3/Euratom ze dne 3. února 1992 o dozoru nad přepravou radioaktivního odpadu mezi členskými státy a do Společenství a ze Společenství a o její kontrole (Úř. věst. L 35, s. 24; Zvl. vyd. 15/02, s. 90), jakož i mezinárodních dohod, jako je Úmluva o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku.
- 143 Uvedená vláda rovněž uvádí, že Irsko před tímto tribunálem uplatnilo argumenty, které se vztahovaly k výkladu, který bylo třeba dát konkrétním ustanovením těchto aktů nebo dohod, a tvrdilo, že jednání Spojeného království je neslučitelné s určitými povinnostmi práva Společenství, které z nich vyplývají.
- 144 Irsko tvrdí, že na předpisy práva Společenství odkazovalo jako na nezávazné skutkové poznatky s jediným cílem, a to usnadnit výklad některých pojmů Úmluvy, tím, že uvedlo způsob, kterým jsou chápány v praxi soudů jiných právních řádů, nežli Arbitrážního tribunálu.
- 145 Podle tohoto členského státu mohou být prvky právního řádu odlišného od Úmluvy rovněž použity na základě „odkazu“, běžné právní metody, která je určena k zajištění harmonické koexistence norem vycházejících z odlišných právních řádů.

Závěry Soudního dvora

- 146 Je nesporné, že se Irsko ve svém návrhu na zahájení řízení, jakož i ve svých spisech před Arbitrážním tribunálem, dovolávalo určitého počtu aktu Společenství.

- 147 Kromě Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku se především jedná, pokud jde o Smlouvu o ES, o směrnice 85/337 a 90/313 a pokud jde o Smlouvu o ESAE, směrnice 80/836, 92/3 a 96/29.
- 148 Je rovněž nesporné, že se těchto aktů Společenství Irsko dovolávalo na základě čl. 293 odst. 1 Úmluvy, který stanoví, že takový tribunál, jako je Arbitrážní tribunál, „používá tuto úmluvu a jiná pravidla mezinárodního práva, která nejsou neslučitelná s [touto úmluvou]“.
- 149 Jak totiž uvedl generální advokát v bodech 49 a 50 svého stanoviska, z různých částí spisů předložených Irskem před Arbitrážním tribunálem vyplývá, že tento členský stát předložil uvedené akty Společenství nejen jako skutečnosti relevantní pro objasnění smyslu obecných ustanovení Úmluvy dotčených sporem, nýbrž rovněž jako pravidla mezinárodního práva, která musí být použita uvedeným tribunálem podle článku 293 Úmluvy.
- 150 Jak to tvrdila vláda Spojeného království, aniž by jí bylo v tomto bodě odporováno, Irsko před Arbitrážním tribunálem zejména uplatnilo, že studie o životním prostředí z roku 1993 neodpovídala požadavkům směrnice 85/337 a že odmítnutí Spojeného království předat plán provozu továrny MOX neumožnilo posoudit odůvodnění této továrny, tak jak je požadováno směrnicí 96/29, krom toho, že toto odmítnutí představovalo porušení článku 6 směrnice 80/836, jakož i článku 6 směrnice 96/29.
- 151 Zdá se proto, že Irsko předložilo Arbitrážnímu tribunálu předpisy práva Společenství za účelem jejich výkladu a jejich provedení v rámci řízení směřujícího k určení, že Spojené království porušilo ustanovení uvedených předpisů.

152 To je však v rozporu s povinností, která je členským státům uložena na základě článků 292 ES a 193 AE, respektovat výlučnou povahu pravomoci Soudního dvora k řešení sporů o výklad a provádění práva Společenství, zejména tím, že se uchýlí k řízením stanoveným v člancích 227 ES a 142 AE za účelem určení porušení takových ustanovení jiným členským státem.

153 Jelikož se tedy na některé dotyčné předpisy vztahuje Smlouva o ES a na některé Smlouva o ESAE, je namístě konstatovat porušení článků 292 ES a 193 AE.

154 Krom toho je třeba uvést, že zahájení a pokračování v řízení před Arbitrážním tribunálem za okolností, které vyplývají z bodů 146 až 150 tohoto rozsudku, zahrnují zjevné nebezpečí zásahu do pravomocí stanovených Smlouvami, a tedy do autonomie právního systému Společenství.

155 Toto nebezpečí přitom existuje i přesto, že Irsko, jak tvrdí, poskytlo formální záruku, že nevyzvalo ani nevyzve Arbitrážní tribunál, aby zkoumal nebo posoudil, na základě článku 293 Úmluvy nebo jakéhokoli jiného ustanovení, zda Spojené království porušilo pravidlo práva Společenství.

156 Krom toho existence uvedeného nebezpečí zbavuje veškeré relevantnosti skutečnost, že Irsko mohlo vyzvat uvedený tribunál, aby použil právo Společenství formou odkazu nebo za použití jakékoliv jiné metody.

157 V konečném výsledku musí být druhý žalobní důvod považován za opodstatněný.

Ke třetímu žalobnímu důvodu

- 158 Svým třetím žalobním důvodem Komise zaprvé tvrdí, že Irsko nedodrželo povinnost spolupráce, která vyplývá z článku 10 ES, jelikož tím, že Irsko zahájilo řízení v rámci Úmluvy na základě ustanovení náležejících do pravomoci Společenství, vykonalo pravomoc, která přísluší Společenství. Zadruhé, Irsko rovněž nesplnilo povinnost spolupráce, která vyplývá jak z článku 10 ES, tak z článku 192 AE, tím, že jednostranně zahájilo toto řízení, aniž by informovalo nebo předem konzultovalo příslušné orgány Společenství.

Argumenty účastníků řízení

- 159 Komise tvrdí, že Irsko tím, že zahájilo řízení k vyřešení sporů v rámci Úmluvy na základě ustanovení této Úmluvy, která náleží do pravomoci Společenství, vykonalo pravomoc, která přísluší Společenství.
- 160 Takové jednání může vést k nejasnostem u třetích států, které jsou stranami Úmluvy, pokud jde o vnější zastoupení a vnitřní soudržnost Společenství jakožto smluvní strany, a vysoce poškozuje účinnost, jakož i konzistentnost vnější činnosti Společenství.
- 161 Navíc, články 10 ES a 192 AE byly porušeny z důvodu, že členský stát nemůže jednostranně zahájit řízení k vyřešení sporů v rámci smíšené dohody, aniž by předtím informoval nebo konzultoval příslušné orgány Společenství.

162 Ke všem kontaktům mezi Komisí a Irskem však došlo po zahájení řízení k vyřešení sporu v rámci Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku a Úmluvy.

163 Irsko uplatňuje, že článek 10 ES vytváří jakožto obecná zásada zbytkovou povinnost. Proto, pokud by měl Soudní dvůr za to, že došlo k porušení článku 292 ES, nemohlo by zároveň dojít k porušení článku 10 ES.

164 Švédská vláda v podstatě sdílí tento názor.

165 Irsko dodává, že za okolností projednávané věci by předchozí konzultace neumožnily uvedení existujících názorů v soulad, jelikož Komise byla zjevně toho názoru, že se tento členský stát nemohl uchýlit k řízení Úmluvy k vyřešení sporů.

166 Vláda Spojeného království uplatňuje, že se Irsko mělo přinejmenším domnívat, že existovaly objektivní důvody k vážným pochybnostem, pokud jde o soulad jeho záměru s články 292 ES a 193 AE.

167 Za těchto okolností příslušelo tomuto členskému státu, aby konzultoval své partnery, a pokud by tímto způsobem nebyl spor vyřešen, příslušelo Soudnímu dvoru, aby rozhodl o pravomoci Společenství.

Závěry Soudního dvora

- 168 Komise zaprvé vytýká Irsku, že nesplnilo povinnost spolupráce, která vyplývá z článku 10 ES, jelikož tím, že tento členský stát zahájil arbitrážní řízení na základě Úmluvy, vykonal pravomoc, která přísluší Společenství.
- 169 Povinnost členských států stanovená v článku 292 ES použít soudní systém Společenství a respektovat výlučnou pravomoc Soudního dvora, která představuje základní rys tohoto systému, přitom musí být chápána jako zvláštní vyjádření jejich obecnější povinnosti loajality, která vyplývá z článku 10 ES.
- 170 Krom toho je nutné konstatovat, že tato první část třetího žalobního důvodu má stejný předmět jako první žalobní důvod, jelikož se týká stejného jednání Irska, tedy zahájení řízení před Arbitrážním tribunálem tímto členským státem v rozporu s článkem 292 ES.
- 171 Není tudíž namístě konstatovat nesplnění obecných povinností stanovených v článku 10 ES odlišné od již určeného nesplnění konkrétnějších povinností Společenství, ke kterým bylo Irsko povinno podle článku 292 ES.
- 172 Zadruhé Komise vytýká Irsku, že porušilo články 10 ES a 192 AE, jelikož tento členský stát zahájil řízení před Arbitrážním tribunálem, aniž by předtím informoval nebo konzultoval příslušné orgány Společenství.

- 173 Tato druhá část třetího žalobního důvodu se týká údajného opomenutí Irska, které se liší od jednání, které je předmětem prvního žalobního důvodu. Je tedy namístě ji přezkoumat.
- 174 Soudní dvůr připomněl, že ve všech oblastech, které odpovídají cílům Smlouvy o ES, ukládá článek 10 ES členským státům, aby usnadňovaly Společenství plnění jeho poslání a zdržely se veškerých opatření, která by mohla ohrozit dosahování cílů uvedené Smlouvy (viz zejména posudek 1/03 ze dne 7. února 2006, Sb. rozh. s. I-1145, bod 119). Členské státy mají povinnosti stejné povahy v rámci Smlouvy o ESAE podle článku 192 AE.
- 175 Soudní dvůr krom toho zdůraznil, že členské státy a orgány Společenství mají povinnost úzce spolupracovat při provádění závazků, které převzaly na základě sdílené pravomoci k uzavření smíšené dohody (viz výše uvedený rozsudek Dior a další, bod 36).
- 176 Tak je tomu zejména v případě sporu, který se, jako spor v projednávané věci, týká především závazků, které vyplývají ze smíšené dohody, jež náleží do oblasti ochrany a uchovávání mořského prostředí, v níž mohou být pravomoci Společenství a členských států úzce provázány, jak to ostatně dosvědčují prohlášení o pravomoci Společenství a jeho příloha.
- 177 Předložení sporu této povahy takovému soudu, jako je Arbitrážní tribunál, zahrnuje nebezpečí, že jiný soud nežli Soudní dvůr bude rozhodovat o dosahu povinností, které pro členské státy vyplývají z práva Společenství.

- 178 Krom toho služby Komise již ve svém dopise ze dne 8. října 2001 tvrdily, že spor ohledně továrny MOX, tak jak byl předložen Irskem Arbitrážnímu tribunálu ustavenému podle Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku, náleží do výlučné pravomoci Soudního dvora.
- 179 Za těchto podmínek povinnost úzké spolupráce v rámci smíšené dohody pro Irsko zahrnovala povinnost předchozího informování a konzultace příslušných orgánů Společenství předtím, nežli zahájilo řízení k vyřešení sporu týkajícího se továrny MOX v rámci Úmluvy.
- 180 Stejná povinnost předchozího informování a konzultace krom toho pro Irsko vyplývala ze Smlouvy o ESAE v rozsahu, v němž tento členský stát zamýšlel dovolávat se ustanovení uvedené smlouvy, jakož i aktů přijatých k jejímu provedení v rámci řízení, které navrhl zahájit před Arbitrážním tribunálem.
- 181 Je přitom nesporné, že ke dni zahájení uvedeného řízení Irsko tuto povinnost předchozího informování a konzultace nesplnilo.
- 182 S přihlédnutím k výše uvedenému je namístě vyhovět třetímu žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž směřuje k tomu, aby Soudní dvůr určil, že Irsko tím, že zahájilo řízení v rámci úpravy řešení sporů stanovené Úmluvou, aniž by předtím informovalo nebo konzultovalo příslušné orgány Společenství, nedodrželo povinnost spolupráce, která vyplývá ze článků 10 ES a 192 AE.
- 183 V konečném výsledku je namístě žalobě vyhovět.

K nákladům řízení

184 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise náhradu nákladů řízení požadovala a Irsko nemělo ve věci úspěch, je namístě posledně uvedenému uložit náhradu nákladů řízení. V souladu s odstavcem 4 téhož článku ponесou Spojené království a Švédské království vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) **Irsko tím, že zahájilo řízení k vyřešení sporů proti Spojenému království Velké Británie a Severního Irska v rámci úmluvy Organizace Spojených národů o mořském právu, pokud jde o továrnu MOX umístěnou v Sellafield (Spojené království), nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článků 10 ES, 292 ES, 192 AE a 193 AE.**
- 2) **Irsku se ukládá náhrada nákladů řízení.**
- 3) **Spojené království Velké Británie a Severního Irska a Švédské království ponесou vlastní náklady řízení.**

Podpisy.